

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2001

Κατωπόδης Ιωάννης

Περίληψη

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βασικός στόχος της εργασίας είναι να εντοπιστούν και να παρουσιαστούν οι ποσοτικές διαφορές (διαφορές βαθμολογικής απόδοσης) και οι ποιοτικές διαφορές (που αφορούν στην επιτυχία ή στην αποτυχία των αποφοίτων Λυκείου του έτους 2000-2001 στις εξετάσεις για την εισαγωγή Α.Ε.Ι. & Τ.Ε.Ι. της χώρας) ανάμεσα στα διαφορετικά είδη Λυκείων.

Η ανάλυσή βασίστηκε σε διάφορες κατηγοριοποιήσεις των Λυκείων και συγκεκριμένα:

Εσπερινά – Ημερήσια

Ιδιωτικά – Δημόσια

Μεγάλα – Μεσαία – Μικρά

Αθήνας - Επαρχίας

Μεγάλων αστικών κέντρων - Επαρχίας

Ηπειρωτικών και Νησιωτικών περιοχών

Τουριστικών περιοχών και μη Τουριστικών περιοχών

Κατά γεωγραφική περιφέρεια

Κατά Νομό

Κατά γραφείο και Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

Όπου εντοπίζονται διαφορές (ποσοτικές και ποιοτικές) γίνεται προσπάθεια να διερευνηθούν διάφοροι προσδιοριστικοί παράγοντες της επιτυχίας και της αποτυχίας. Παράγοντες που διερευνήθηκαν είναι οι εξής:

Το φύλο

Η ηλικία

Η κατεύθυνση σπουδών

Τα πεδία τα οποία οι υποψήφιοι δήλωσαν στο μηχανογραφικό τους

Οι προτιμήσεις στο μηχανογραφικό δελτίο

Η σειρά προτίμησης στη σχολή επιτυχίας

Το μέγεθος του Λυκείου

Η γεωγραφική θέση του Λυκείου.

Συνδυασμοί των παραπάνω.

Η αξιολόγηση των ποσοτικών διαφορών έγινε με βάση

α) τους βαθμούς πρόσβασης των δύο τελευταίων τάξεων του Λυκείου, όπου οι υποψήφιοι διαγωνίστηκαν πανελληνίως σε κοινά θέματα και

β) το γενικό βαθμό πρόσβασης που αποτελεί το κύριο παράγοντα υπολογισμού των μορίων εισαγωγής στη τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η αξιολόγηση των ποιοτικών διαφορών έγινε με βάση τα ποσοστά επιτυγχόντων και αποτυγχόντων στη τριτοβάθμια εκπαίδευση των διάφορων ομάδων υποψηφίων.

Η εργασία αυτή είναι πτυχιακή και έγινε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος εξειδίκευσης στη Στατιστική για εργαζομένους, του τμήματος Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Αθήνας, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Στατιστικής κ. Πανάρετου το εκπαιδευτικό έτος 2002-2003.

Δεν είναι στους στόχους της εργασίας η ερμηνεία και η κοινωνιολογική προσέγγιση των διαφορών που παρουσιάζονται μεταξύ των διαφόρων ειδών λυκείων, αλλά ευελπιστούμε ότι η έρευνα αυτή μπορεί να αποτελέσει μια αφετηρία για περαιτέρω και σε βάθος έρευνα που θα αναδείξει τα βαθύτερα αίτια των ανισοτήτων αυτών.

Τα δεδομένα και τα συμπεράσματα της εργασίας αφορούν στο σχολικό έτος 2000-2001, που είναι η δεύτερη χρονιά εφαρμογής του νέου συστήματος πρόσβασης στις ανώτατες σχολές (γνωστού ως «μεταρρύθμιση»). Το σύστημα αυτό αντικατέστησε ως γνωστόν το σύστημα των Δεσμών και ήδη μέχρι σήμερα έχει υποστεί αρκετές τροποποιήσεις προκειμένου να καλύψει τις αρχικές αδυναμίες του.

Περιληπτικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε μερικά από τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε σε αυτή την έρευνα.

Πολύ λίγοι υποψήφιοι φαίνεται να προτιμούν τα εσπερινά λύκεια σαν τρόπο συνέχισης των σπουδών τους στη τριτοβάθμια εκπαίδευση, παρότι τα λύκεια αυτά προσφέρουν έναν ελκυστικό εναλλακτικό δρόμο για σπουδές ανώτατου επιπέδου κυρίως για μεγαλύτερες ηλικίες από αυτές των μαθητών του ενιαίου λυκείου.

Παρατηρούνται σημαντικές ανισότητες στα ποσοστά επιτυχίας μεταξύ των τριών κατευθύνσεων σπουδών που λειτουργούν στο ενιαίο λύκειο, με αποτέλεσμα τη συνεχή αύξηση της προτίμησης των υποψηφίων στη τεχνολογική κατεύθυνση εις βάρος των δύο άλλων κατευθύνσεων.

Τα αγόρια αν και δεν πετυχαίνουν καλύτερες βαθμολογίες από τα κορίτσια, κατορθώνουν να έχουν σημαντικά περισσότερες επιτυχίες. Το φαινόμενο αυτό το συναντάμε μόνο στα δημόσια λύκεια, ενώ δεν ισχύει στα ιδιωτικά.

Τα ιδιωτικά λύκεια φαίνεται να υπερέχουν σε βαθμολογίες και επιτυχίες έναντι των δημοσίων λυκείων. Φωτεινή εξαίρεση αποτελούν τα δημόσια πειραματικά λύκεια, που έχουν σημαντικές βαθμολογικές διαφορές και διαφορές στα ποσοστά επιτυχίας από τα υπόλοιπα είδη δημοσίων λυκείων.

Το μέγεθος των λυκείων και η γεωγραφική τους κατανομή φαίνεται ότι έχουν σχέση με τα ποσοστά επιτυχίας και με σημαντικές βαθμολογικές διαφορές. Έτσι όσο μεγαλώνει το μέγεθος του λυκείου αυξάνουν και τα ποσοστά επιτυχίας, ενώ παρατηρούνται και διαφορές ανάμεσα σε Αθήνα και επαρχία εις βάρος της δεύτερης, σε ηπειρωτικές και νησιωτικές περιοχές, σε περιοχές που μπορούν να χαρακτηριστούν σαν τουριστικές ή μη τουριστικές εις βάρος των νησιωτικών και τουριστικών περιοχών.

Σημαντικές διαφορές παρατηρούνται μεταξύ των διάφορων περιφερειών της χώρας, οι οποίες γίνονται μεγαλύτερες αν τις δούμε σε επίπεδο νομών και εντυπωσιακές αν τις δούμε ακόμη βαθύτερα σε επίπεδο διευθύνσεων και γραφείων εκπαίδευσης. Έτσι παρατηρούμε «προνομιούχες» περιοχές με πολύ μεγάλα ποσοστά επιτυχίας που εντοπίζονται κυρίως σε μεγάλα αστικά κέντρα και «μη προνομιούχες» περιοχές με μεγάλα ποσοστά αποτυχίας που συνήθως βρίσκονται σε νησιωτικά, ορεινά ή και ιδιαίτερα φτωχά και προβληματικά αστικά διαμερίσματα.

Τέλος να σημειώσουμε ότι το σύστημα δημιουργεί δύο μεγάλες κατηγορίες επιτυγχόντων. Τους ευνοημένους (οι μισοί περίπου) που κατορθώνουν να μετουσιώσουν την επιτυχία σε σπουδές που επιθυμούν λίγο ως πολύ και στους

αδικημένους που απλώς κατορθώνουν να εισαχθούν σε κάποιο τμήμα, αλλά η φοίτησή τους σε αυτού του είδους τις σπουδές απέχει πολύ από τις πραγματικές επιθυμίες τους.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εργασία αποτελείται από την εισαγωγή, έξι κεφάλαια και ένα παράρτημα με πίνακες.

Στην *εισαγωγή* (κεφάλαιο 1) γίνεται μια παρουσίαση του ενιαίου Λυκείου και του συστήματος πρόσβασης στα Ανώτατα και Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, όπως ίσχυε το εκπαιδευτικό έτος 2000 –2001. Περιγράφονται τα βασικά χαρακτηριστικά και οι βασικοί ορισμοί και όροι του συστήματος πρόσβασης (που χρησιμοποιούνται στα επόμενα κεφάλαια) και δίνονται παραδείγματα για τη πληρέστερη κατανόησή του. Τέλος περιγράφονται οι στατιστικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία και ο τρόπος ανάγνωσης και τεκμηρίωσης των πινάκων που παρήχθησαν με τα εργαλεία και τις διάφορες τεχνικές ανάλυσης των δεδομένων.

Στο *δεύτερο κεφάλαιο* παρουσιάζονται για τα ημερήσια και τα εσπερινά λύκεια οι βαθμολογικές επιδόσεις, τα ποσοστά επιτυχίας και αποτυχίας, οι προτιμήσεις για σπουδές των υποψηφίων των δύο κατηγοριών και αναλύονται τα αποτελέσματα με βάση το φύλο τους και τη κατεύθυνση σπουδών .

Στο *τρίτο κεφάλαιο* παρουσιάζονται οι βαθμολογικές διαφορές καθώς και οι διαφορές στα ποσοστά επιτυχίας ανάμεσα στα δημόσια και τα ιδιωτικά λύκεια και προσδιορίζονται μερικοί από τους παράγοντες που εξηγούν τις διαφορές αυτές.

Στο *τέταρτο κεφάλαιο* γίνεται ανάλυση των διάφορων κατηγοριών ιδιωτικών και δημόσιων λυκείων και εξάγονται συμπεράσματα σε σχέση με την απόδοση και τα ποσοστά επιτυχίας των υποψηφίων κάθε κατηγορίας.

Στο *πέμπτο κεφάλαιο* γίνεται αξιολόγηση και εντοπίζονται διαφορές μεταξύ λυκείων διαφορετικών μεγεθών.

Στο *έκτο κεφάλαιο* αξιολογούνται τα αποτελέσματα με βάση γεωγραφικές κατανομές και συγκεκριμένα με βάση διαχωρισμούς σε υποψηφίους από Αθήνα, και επαρχία, σε υποψηφίους από μεγάλα αστικά κέντρα και επαρχία, σε υποψηφίους από τουριστικές και μη περιοχές, σε υποψηφίους από ηπειρωτικά και τουριστικά διαμερίσματα, σε υποψηφίους από τις διάφορες περιφέρειες, νομούς και γραφεία εκπαίδευσης.

Στο *έβδομο κεφάλαιο* παρουσιάζονται σε συνοπτική μορφή τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της έρευνας και καταγράφονται προτάσεις για μια περισσότερο αναλυτική έρευνα που θα μπορεί να εξηγήσει τις διαφορές μεταξύ των διάφορων κατηγοριών λυκείων που εντοπίστηκαν στην παρούσα εργασία.

Τέλος στο παράρτημα παρουσιάζονται αναλυτικοί πίνακες στους οποίους παραπέμπει το κυρίως κείμενο, περιγράφονται τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν και καταγράφονται οι πηγές και η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία.